12/07/2022

Arhimandritul Dometie Manolache, „apostolul moților”

Acest călugăr neobosit, duhovnic și povățuitor, a trăit o aleasă viață duhovnicească dusă până la jertfa de sine. Datorită smereniei sale și a dragostei față de aproapele, părintele Dometie Manolache a fost înzestrat de Dumnezeu cu mari daruri duhovni-cești. Prin viața sa, s-a făcut tuturor pildă de urmat. Propovăduind prin cuvânt, dar mai ales prin faptă, oamenii din Munții Apuseni l-au urmat către Hristos, numindu-l, după adormirea sa în Domnul, „apostolul moților”.

Părintele Dometie Manolache s-a născut la 13 octombrie 1924, în comuna Bălăneşti, județul Buzău. A primit la botez numele Stelian. Părinții săi, Ioan și Filofteia, au avut doisprezece copii, Stelian fiind cel de-al patrulea. Ei erau oameni credincioși, apropiați de Biserică. Și-au crescut copiii cu responsabilitate, învățându-i de mici dragostea de Dumnezeu și de aproapele, cultivându-le simțul răspunderii și al muncii cinstite. Toată familia părintelui Dometie era aplecată spre viața duhovnicească. Astfel, fratele cel mare, Gheorghe, a ajuns cântăreț bisericesc; fratele cel mic, Mihai, a devenit preot la Sibiu; Eugenia, sora părintelui, a îmbră-țișat viața monahală la Mănăstirea Râmeț, primind numele Eudoxia; după trecerea la cele veșnice a tatălui, mama părintelui intră și ea în mănăstire, primind

numele Filotimia.

Stelian a fost atras de mic de școală și de Biserică. Era un copil responsabil și ascultător. În anul 1937, a absolvit cele șapte clase ale școlii din comuna Târlele Filiului, din județul Brăila. A urmat apoi Seminarul Teologic timp de opt ani, la Buzău, pe care l-a absolvit în anul 1945, ca șef de promoție. În același an s-a înscris la Facultatea de Teologie din București, pe care a absolvit-o în anul 1949, fiind declarat licențiat în teologie, cu calificativul Excepțional, sub coordonarea părintelui profesor Dumitru Stăniloae, având ca temă de licență „Mărturisirea Ortodoxă a lui Petru Movilă. Studiu istorico-exegetico-dogmatic”.

În 1972 s-a înscris la cursurile de doctorat în teologie la Institutul Teologic de Grad Universitar din București, specializarea Teologie Sistematică. Studiile doctorale le-a făcut la îndemnul vechiului său prieten, Episcopul Antonie Plămădeală, la acea vreme vicar patriarhal. După finalizare, teza de doctorat a fost apreciată de comisie, obținând nota 10. Acest lucru s-a petrecut cu doar o lună înainte de sfârșitul său, din 6 iulie 1975.

În slujba lui Dumnezeu

Părintele Dometie a fost hirotonit diacon celib la data de 6 august 1949, la Mănăstirea Hodoș-Bodrog din Episcopia Aradului și preot celib pe seama Mănăstirii Prislop, la 7 august în același an, în Catedrala Episcopală a Aradului, de către Episcopul Andrei Magieru.

La 14 septembrie 1949, de praznicul Înălțării Sfintei Cruci, la Mănăstirea Prislop, părintele Arsenie Boca, în mijlocul unei mari mulțimi de credincioși, l-a călugărit pe părintele Stelian Manolache, care a devenit astfel ieromonahul Dometie, având-l ca naș pe părintele Serafim Popescu de la Mănăstirea Sâmbăta de Sus. A primit numele Dometie după numele părintelui Dometie Trihenea, cel care va ajunge stareț al Mănăstirii Zografu și mai târziu al chiliei românești a Sfântului Ipatie de pe teritoriul Mănăstirii Vatoped. Acest mare cuvios athonit avea o voce foarte plăcută, melodioasă, iar părintele Arsenie Boca și părintele Serafim Popescu, care îi erau apropiaţi, cunoscându-l din perioada șederii lor în Sfântul Munte, văzând asemănarea dintre cei doi monahi în cele privitoare la cântarea bisericească, au hotărât să îi pună părintelui Stelian Manolache numele Dometie. În cadrul aceleiași slujbe a fost călugărit și Leonida Plămădeală, devenind monahul Antonie, viitorul Mitropolit al Ardealului, având-l ca naș pe părintele Agaton Tudor de la Mănăstirea Antim din Bucu-rești, cel care va deveni ulterior ieroschimonahul Daniil. La această slujbă de tundere în monahism au venit, tot de la Mănăstirea Antim, și părinții Sofian Boghiu și Felix Dubneac.

În anul 1950, părintele Dometie a fost numit stareț al Mănăstirii Pris-lop, ca urmare a vacantării acestui post, în urma arestării părintelui Arsenie Boca. Aici a făcut misiune pentru întărirea Ortodoxiei din Ardeal slujind, predicând, spovedind și povățuind pe toți cei care îl căutau pentru a primi cuvânt de folos, de îmbărbătare sau de încurajare. A rămas în această ascultare până în anul 1952, când a fost transferat ca stareț la Mănăstirea Afteia-Cioara, vechea ctitorie a Sfântului Sofronie.

În acest timp, părintele Dometie a adunat pe lângă dânsul un grup de aproximativ 20 de surori, de pe Valea Sebeșului, care doreau să intre în mănăstire. Gândul părintelui era acela de a întemeia o mănăstire de maici în Transilvania, formată după tradiția monahală autentică. A existat mai întâi ideea de a face o mănăstire la Strungari, însă acest proiect nu s-a materializat.

Urmărit de Securitate

La 15 august 1952, de praznicul Adormirii Maicii Domnului, părintele Dometie este anunțat de un credincios că după Sfânta Liturghie Securitatea dorește să îl aresteze. Începe slujba mai devreme, apoi fuge în pădure înainte ca organele Securității să își dea seama. Este urmărit cu câini special dresați pentru a fi identificat. Aproape de localitatea Vinerea, securiștii reușesc să îl ajungă din urmă. Se ascunde după un fag bătrân și se roagă lui Dumnezeu să îl acopere, să nu fie descoperit. Prin harul lui Dumnezeu, părintele scapă, securiștii trecând pe lângă el cu câinii, fără a fi găsit. După acest moment, caută un loc în care să se poată

retrage, apoi ia legătura cu ucenicele care voiau să devină monahii și le spune că dorește să meargă la Mănăstirea Ciolanu de lângă Buzău. Dacă voiesc să învețe ce înseamnă viețuirea monahală, le sfătuiește să îl urmeze pentru a se închinovia la mănăstirile Rătești și Barbu, după cum vorbise cu Episcopul Antim Angelescu al Buzăului, urmând ca după câțiva ani de ucenicie să se întoarcă împreună în Ardeal pentru a întemeia o mănăstire.

Părintele Dometie este transferat la Mănăstirea Ciolanu din Episcopia Buzăului, ca director de studii și profesor la școlile monahale ale mănăstirilor Ciolanu, Rătești și Barbu. În această calitate a activat până în anul 1957, când a fost transferat la Episcopia Buzăului ca slujitor la Catedrala eparhială.

În tot acest timp, părintele păstrează legătura cu ucenicele, fiindu-le profesor la Școala Monahală, duhovnic și povățuitor. După patru ani de la închinovierea surorilor, părintele cere binecuvântarea Mitropolitului Nicolae Bălan pentru a înființa o mănăstire de maici în Ardeal. Mitropolitul îl sfătuiește să se gândească să revigoreze viața monahală de la una din mănăstirile existente, iar părintele, după mai multe căutări, se hotărăște să meargă la Râmeț, una dintre cele mai vechi vetre monahale din țară. Așezământul fusese de curând transformat în mănăstire de maici. Aici era o obște mică, condusă de monahia stareță Pelaghia Prică, venită de la Mănăstirea Sărăcinești din județul Vâlcea. Ucenicele Părintelui Dometie au plecat împreună cu el la Râmeț, pentru a se instala acolo. Părintele a trebuit să se întoarcă, întrucât încă mai avea responsabilități în Eparhia Buzăului. În toată această perioadă, până ajunge să se stabilească la Râmeț, ține legătura cu maicile prin corespondență, vizitându-le ori de câte ori avea posibilitatea.

În anul 1958, a fost transferat la Mănăstirea Piatra Fântânele, din județul Bistrița-Năsăud, ca preot al așezământului monahal și ca paroh al Bisericii Dornișoara. În anul 1959 i s-a dat răspunderea de stareț și organizator al Mănăstirii Drago-mirești, de unde în același an a fost transferat în Ardeal, la Mănăstirea Râmeț, ca preot duhovnic și paroh al bisericii din sat. La 1 octombrie 1973 a fost încadrat oficial în postul de duhovnic al Mănăstirii Râmeț, slujire în care a rămas până în ziua de 6 iulie 1975, când fulgerător a trecut la cele veșnice.

Ctitor și restaurator

Părintele Dometie a fost un om al rugăciunii și un gospodar desă-vârșit. Oriunde s-a aflat, a desfă-șu-rat o intensă activitate duhovnicească și administrativă. La Mănăstirea Piatra Fântânele a efectuat lucrări de întreținere și reparații. La Mănăstirea Dragomirești a ridicat o clopotniță, înzestrând-o cu clopot, și a zugrăvit biserica, lucrând intens și la catehizarea credincio-șilor.

A fost numit duhovnic al mănăstirii şi paroh al bisericii din satul vecin, dar slujea în cinci lăcaşuri: Parohia Râmeț-sat, filia Valea Uzii, Pleașa, Valea Uzii și Olteni. Erau biserici de munte, neîncălzite, risipite pe o suprafață de 40 de kilometri. A înzestrat toate aceste biserici cu icoane, cu cărți, le-a zugrăvit, le-a acoperit, adunându-i pe credin-cioși pentru a participa activ la viața liturgică. Părintele Dometie a reorganizat Mănăstirea Râmeț. A ridicat din temelie două case bise-ricești, ateliere supraetajate pentru secția de covoare, o trapeză cu bucătărie, un arhondaric cu șapte camere, a in-tro-dus lumina electrică și apa potabilă în încăperile mănăstirii. În anul 1969 a înființat, alături de sora sa, monahia Eudoxia Manolache, muzeul mănăstirii și a cons-truit din temelie, lângă mănăstire, o școală pentru copiii satului Râmeț, toate acestea în paralel cu intensificarea misiunii pastorale în satele și cătunele din jurul mănăstirii.

Tot părintelui Dometie i se datorează și scoaterea cabanei turistice din incinta mănăstirii, fostul corp de chilii transformat de comu-niști în spațiu de agrement. Astfel, părintele împreună cu maicile au construit cu mari eforturi, la o distanță de 800 m de mănăstire, o nouă cabană. În timpul muncilor istovitoare de pe șantier, lucra alături de maici, preluând cele mai grele sarcini, ajutându-i pe toți cu un cuvânt bun și cu un zâmbet pe buze.

Duhovnicul din Munții Apuseni

La puțină vreme după ce a ajuns la Râmeț, a devenit un duhovnic iubit de credincioși, căutat de multă lume pentru jertfelnicia și dragostea sa. Ca duhovnic era îngăduitor cu oamenii și foarte aspru cu sine însuși. La hramuri și marile sărbători spovedea zi și noapte. Își oferea chilia pelerinilor, iar el dormea foarte puțin, așezat pe un scaun, uneori în pod sau în clopotniță, îngrijindu-se ca toți credincioșii să fie bine adăpostiți.

Era un mare împăciuitor al oamenilor. Mulți îl solicitau să îi ajute să facă pace în familiile lor. Indiferent de distanță, părintele mergea acolo unde era chemat. Nu conta faptul că nopți întregi nu se odihnea, nici oboseala drumului. Mergea să îi mângâie pe oameni, le sfințea casele, oficia Taina Sfântului Maslu pentru cei bolnavi, spovedea și împărtășea. Nu lăsa pe nimeni nealinat sau neajutat. Se făcea

tuturor toate.

Părintele Dometie slujea în fața Sfântului Altar cu multă râvnă și evlavie. Adeseori lăcrima în timpul rugăciunii, mai ales când o chema în ajutor pe Preacurata Fecioară. Avea o voce frumoasă care îi atrăgea pe mulți. Pentru acest motiv, Mitropolitul Nicolae Mladin nu îi spunea pe nume, Dometie, ci Cucuzel, după numele sfântului imnograf. Slujea Sfânta Liturghie în fiecare zi, urmată de un scurt cuvânt de învățătură. Îi îndemna pe ascultători la o viață creștină cât mai curată, trăită în duhul Ortodoxiei, prin participare la sfintele slujbe și săvârșirea faptelor iubirii creștine.

Pilda vieții sale

A trăit într-o simplitate desă-vâr-șită. După o zi de alergare, de trudă, seara își odihnea trupul istovit într-o chilie sărăcăcioasă, pe care o împărțea cu încă doi monahi. Cel care ridicase o casă cu două etaje pentru maici nu a dorit să-și pregătească o cameră pentru sine. Mobilierul chiliei sale era compus din trei paturi de fier și trei dulapuri vechi, din scândură proastă, un spălător și un cuier. Părintele Dometie nu punea preț pe bunurile lumești.

Despre viața sfântă a părintelui Dometie Manolache s-a scris mult, existând numeroase mărturii ale milosteniei şi nevoințelor sale, dar și ale activităţii misionare extraordinare pe care a făcut-o în Ardeal. Cea mai evidentă trăsătură a părintelui Dometie era milostenia: dădea tot ce avea, iar lucrul acesta îl făcea din iubire față de oameni. Milostenia lui lua uneori forme extreme, dăruind nevoiașilor tot ceea ce avea, tot ce primea de la credincioși, de multe ori luând chiar și din chiliile maicilor pentru a oferi celorlalţi. Nu suporta să vadă pe cineva lipsit și neajutorat, prefera să rămână desculț, fără cămașă ori palton, uneori chiar iarnă fiind, și se mulțumea cu gândul că nimeni din cei care au alergat la dânsul nu a ieșit neajutat sau nemângâiat în suferință. Și astăzi mai povestesc maicile cum uneori iarna pe zăpadă găseau urme de picioare desculțe care duceau către chilia părintelui. Nu conta sacrificiul pe care trebuia să îl facă pentru a alina nevoile celor care îl căutau, părintele dădea totul fără rețineri, din dragoste de Dumnezeu și de aproapele.

Părintele Dometie a trecut la cele veșnice fulgerător, într-o zi de duminică, 6 iulie 1975, arătând tuturor un ultim gest de jertfelnicie. În urma unor inundații, a mers împreună cu maicile să aducă alimente pentru mănăstire. Tuturor le-a împărțit cele necesare pentru hrană după puterile fiecăruia. El a luat povara cea mai grea. Pe drum le-a povățuit pe maici. În apropiere de biserica parohială de lângă Mănăstirea Râmeț s-a lăsat jos și a adormit în Domnul. Efortul pe care îl făcuse era mult prea

mare față de puterile sale. La înmormântare, i-au pus în picioare sandalele maicii Anastasia Ghibu, pentru că încălțările lui erau tocite. Aveau găuri în talpă și s-ar fi văzut din sicriu. A fost înmormântat cu dulama lui cea veche și peticită, întrucât alta nu avea.

După trecerea sa la cele veșnice, credincioșii din Munții Apuseni au fost martorii multor lucrări minunate, care au făcut ca părintele Dometie să fie mereu pomenit în conștiința lor. Există numeroase mărturii ale celor care l-au cunoscut, care vorbesc despre aceste fapte minunate, multe dintre ele fiind publicate în decursul timpului. Chipul părintelui Dometie este și astăzi în casa multor moți așezat în rând cu icoanele, pe peretele de la răsărit. Mulți dintre creștini aleargă la mormântul părintelui Dometie, la vreme de încercare, de boală și supărări, se roagă, se închină și sărută sfânta cruce. Mormântul părintelui a devenit astfel un loc de pelerinaj. Aici primesc tămăduire, mângâiere și ajutor creștinii care vin cu credință să îl cinstească pe cel supranumit de evlavia populară „apostolul moților”, părintele Dometie Manolache de la Râmeț.

ziarullumina.ro